

«Θεολογικές και κοινωνικές αλλοιώσεις, εις τον οικογενειακόν δεσμόν».

Η .ΕΙΣΗΓΗΣΗ .ΤΟΥ .ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ .ΕΔΕΣΣΗΣ .ΣΤΗΝ .ΙΕΡΑΡΧΙΑ.

Ο απόστολος Παύλος, Μακαριώτατε Δέσποτα και Σεβασμιώτατοι εν Χριστώ Αδελφοί, στο τέλος της προς Ρωμαίους έπιστολής θυμάται τους συνεργούς του εν Χριστώ Ιησού και μάλιστα από τους πρώτους αναφέρει τον Ακύλα και την Πρίσκιλλαν και ειδικώτερα θυμάται «την κατ' οίκον αυτών Εκκλησίαν», δηλ. την οικογένειά τους.

Μνεΐα της οικογενείας του Ακύλα κάνει και στην προς Κορινθίους Επιστολή . Επίσης στην προς Φιλήμονα επιστολή κάνει λόγο για την οικογένειά του, δηλ. ο χαιρετισμός του Παύλου απευθύνεται στον παραλήπτη της επιστολής και «και τη κατ' οίκον σου Εκκλησία», όπως γράφει. Πάμπολλες φορές μέσα στη Γραφή υπό τη λέξη οικία η οίκος υπονοείται η οικογένεια. Ας αναφέρουμε μερικά δείγματα.

Ο Μάρκος κάνει λόγο για τον «οίκον του αρχισυναγώγου», ο Ματθαίος κάνει λόγο για τη λυχνία που λάμπει «πάσι τοις εν τη οικία». Γίνεται λόγος για την οικία του Πέτρου, όπου έγινε το θαύμα της θεραπείας της πενθεράς του. Ο Λουκάς κάνει λόγο για το έργο των Αποστό-

λων και πως πρέπει να μπαίνουν στα σπίτια των ανθρώπων, δηλ. στις οικογένειές τους• «και εις ην αν οικίαν εισέλθητε, εκεί μενείτε και εκείθεν εξέρχεσθε».

Γίνεται λόγος για την οικία «Μαρίας της μητρός Ιωάννου του επικαλουμένου Μάρκου», για την οικία Ιάσωνος, την οικία Στεφανά και πολλά όμοια χωρία. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της βαπτίσεως όλης της οικογενείας του δεσμοφύλακος στους Φιλίππους υπό του Παύλου• «εβαπτίσθη αυτός και οι αυτού πάντες παραχρήμα» και μάλιστα έκανε και τραπέζι στον Παύλο και «ηγαλλιάσατο πανοικεί πεπιστευκώς τω Θεώ». Τα ίδια ισχύουν και για τη Λυδία τη Φιλιπησία που βαπτίσθηκε αυτή και «ο οίκος αυτής». Ο απόστολος Παύλος απολογούμενος στους Κορινθίους λέγει πως βάπτισε «και τον Στεφανά οίκον». Χαρακτηριστικές είναι οι οικογένειες και στην Παλαιά Διαθήκη, Αβραάμ και Σάρρας, Ισαάκ και Ρεβέκκας και των λοιπών Πατριαρχών. Επίσης, αναφέρουμε και την οικογένεια του τιμίου Προδρόμου που είχε γονείς τον Ζαχαρίαν και την Ελισάβετ.

Οι θεόπνευστοι της Εκκλησίας Πατέρες να τι λέγουν για την κατ' οίκον Εκκλησία. Ο Θεοδώρητος ερμηνεύοντας τις επιστολές του Παύλου θα πει πως για να χαρακτηριστεί μια οικογένεια κατ' οίκον Εκκλησία φαίνεται πως τα μέλη τους είχαν όλα διδαχθεί την ευσέβεια.

Ο Ακύλας και η Πρίσκιλλα ήσαν καλοί παιδαγωγοί. «Δηλοί δε ο λόγος την της ευσεβείας υπερβολήν. Πάντως γαρ, ως εικός, τους οικείους την άκραν εδίδαξαν αρετήν, και τας θείας λειτουργίας ένδον επετέλουν προθύμως. Τούτων μέμνηται και ο θείος Λουκάς, και διδάσκει πως τον Απολλώ προς την αλήθειαν εποδηγέτησαν».

Φαίνεται πως εκτός από την διαπαιδαγώγηση της οικογενείας γινόντουσαν και λατρευτικές συνάξεις στην οικία του, αφού το πολιτικό καθεστώς ήταν αντίθετο με τις εκκλησιαστικές κοινότητες.

Επίσης ο ιερός Χρυσόστομος και αυτός στην ερμηνεία της προς Ρωμαίους επιστολής γράφει για την κατ' οίκον Εκκλησία. «Ούτω γαρ ην ευδόκιμος (δηλ. ο Ακύλας), ως και την οικίαν εκκλησίαν ποιήσαι, δια τε τους πάντας ποιήσαι πιστούς, και δια του τοις ξένοις αυτήν ανοίξαι πάσιν. Ουδέ γαρ απλώς είωθεν οικίας εκκλησίας καλείν, ει μη πολλή η ευ-

λάβεια και πολὺς ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἐρριζωμένος ἐν αὐτοῖς εἶη (Στο σημεῖο αὐτὸ ἀναφέρει τὰ παραδείγματα Ἀκύλα καὶ Πρίσκιλλης καὶ Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας καὶ συνεχίζει...). Ἰδοὺ οὖν καὶ οὗτοι ἐν γάμῳ ἦσαν καὶ σφόδρα ἔλαμψαν...». Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ λεπτομέρεια πῶς ἀνοίξαν τὴν οἰκίαν τοὺς γιὰ νὰ φιλοξενηθοῦν ξένοι.

Ἐντυπωσιακὴ εἶναι καὶ ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου γιὰ τὴν κατ' οἶκον Ἐκκλησία τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρίσκιλλας• «τοσόν ἦταν ἐνάρετοι τὸ εὐλογημένον ἀνδρόγυνον τοῦτο, ἡ Πρίσκιλλα, λέγω καὶ ὁ Ἀκύλας, ὥστε ὁποῦ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ὀσπητίου των, τοὺς ἔκαμαν Χριστιανούς• ὅθεν καὶ Ἐκκλησία αὐτοὺς ὅλους ὀνομάζει ἐδῶ ὁ Παῦλος• ... Ἄς ἀκούσουν οἱ ὑπανδρῶν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὅτι εἴαν θέλουν, δὲν ἐμποδίζονται ἀπὸ τὸν γάμον εἰς τὸ νὰ κάμουν τὴν ἀρετὴν• διατί καὶ οἱ προειρημένοι οὗτοι, ὑποκάτω εἰς γάμον εὐρισκόμενοι, καὶ σκηνοποιοὶ ὄντες, ἦτοι τεχνίται των τέντων καὶ τζαδιρίων, ἔλαμψαν ὑπὲρ τὸν ἥλιον εἰς τὴν ἀρετὴν».

Τὰ ἴδια λέγει καὶ ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος, τὴν ἐρμηνεία τοῦ ὁποῖο υιοθέτησε καὶ ὁ προειρημένος ἅγιος Νικόδημος• «ἐνθα γὰρ εὐλάβεια πολλὴ καὶ ἀρετὴ, Ἐκκλησία ὁ οἶκος ἐκεῖνος».

Τὰ αὐτὰ πρεσβεύει καὶ ὁ Οἰκουμένιος• «ὅτι πανοικί ἦσαν πιστοί, ὡς τὸν οἶκον λοιπὸν Ἐκκλησίαν εἶναι».

Ἐδῶ θὰ θέλαμε νὰ ἀναφέρουμε ὠρισμένες γνώμες τοῦ Χρυσοστόμου σχετικὲς μετὰ τὴν οἰκογένεια.

«Ἐκκλησίαν ποιήσόν σου τὴν οἰκίαν. Καὶ γὰρ υπεύθυνος εἶ καὶ τῆς των παιδῶν καὶ τῆς των οἰκετῶν σωτηρίας».

«Τότε αἱ οἰκίαι Ἐκκλησία ἦσαν, νυν δὲ ἡ Ἐκκλησία οἰκία γέγονε».

Ἄς ἀναφέρουμε καὶ ἓνα τεμάχιο ἀπὸ τὴν ἐρμηνεία εἰς τὸν Γ΄ ψαλμὸ τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου ποὺ δείχνει καὶ τὴν παθογένεια τῆς οἰκογενείας. «Πολλοὶ καὶ ὡς τῆς σήμερον πολέμον ἐν τοῖς οἴκοις ἔχουσι, καὶ ὁ μὲν ὑπὸ γυναικὸς πολεμεῖται, ὁ δὲ ὑπὸ τέκνου πολιορκεῖται, ἄλλος ὑπὸ ἀδελφοῦ καὶ ἕτερος ὑπὸ οἰκέτου ... καὶ οὐδεὶς εαυτὸν λογοθετεῖ ἐννοῶν, ὅτι εἰ μὴ

αμαρτίας έσπειρεν, ουκ εν τω οίκω αυτού άκανθαι και τρίβολοι ανέβησαν. Ότι γαρ αμαρτιών εισι καρποί τα οικεία κακά ... μάρτυς η θεία Γραφή, ης ουδέν ισχυρότερον. Πολεμεί σε η γυνή, εισελθόντι ως θηρίον απαντά, την γλώσσαν ως μάχαιραν ακονά; Λυπηρόν μεν το πράγμα ότι η βοηθός αντίπαλος γέγονεν, όμως εαυτόν ερεύνησον, μήπως εν νεότητι εις γυναίκα ενεωτέρισας και το εις γυναίκα τραύμα δια γυναικός θεραπεύεται και την αλλοτρίαν σηπεδόνα η ίδια χειρουργεί. Καν αγνοεί η τέμνουσα, αλλ' οίδεν ο ιατρός Θεός. Αυτός γαρ αυτή κατά σου ως σιδήρω εχρήσατο ... Ο Θεός ως ιατρός οίδε το συμφέρον».

Εδώ βλέπουμε την πνευματική αλλοίωση της Οικογενείας από τις κακές συμπεριφορές των μελών της.

Επίσης αξιοσημείωτο είναι πως ελάμβαναν το βάπτισμα ολόκληρες οικογένειες. Ο άγιος Νεκτάριος, ένας σύγχρονος Πατέρας της Εκκλησίας μας, σημειώνει τα ακόλουθα• «Εν ταις Πράξεσι των Αποστόλων αναγινώσκομεν ότι μετά την διδασκαλίαν του Αποστόλου Πέτρου οι "αποδεξάμενοι τον λόγον αυτού εβαπτίσθησαν και προσετέθησαν εν τη ημέρα εκείνη ψυχαί ωσει τρισχίλια".

Εκ του χωρίου τούτου δηλούται ότι εβαπτίσθησαν ψυχαί τρισχίλια άνευ διακρίσεως ηλικίας• αδύνατον να δεχθώμεν ότι οι βαπτισθέντες γονείς αφήκαν αβάπτιστα τα εαυτών τέκνα. Και εν Κεφ. 10 αναφέρεται ότι ο Πέτρος εβάπτισε τον οίκον Κορνηλίου του εκατοντάρχου. Βεβαίως ο Απόστολος δεν εξήρεσε του βαπτίσματος τους εν ηλικία παιδας η νήπια. Επίσης εν Πράξεσι Κεφ. 16, 14-15 φέρεται ότι ο Παύλος εβάπτισεν εν Θυατείροις την πορφυροπώλιδα Λυδίαν και τον οίκον αυτής, ένθα αποκλείεται η υπόθεσις ότι κατέλιπεν αβάπτιστα τα ανήλικα αυτής τέκνα.

Οι Απόστολοι μετά την επιστροφήν της Λυδίας συνελήφθησαν και εφυλακίσθησαν, εν δε τη φυλακή επεστράφη εις την πίστιν ο δεσμοφύλαξ, όστις εν ώρα νυκτός εβαπτίσθη "και οι αυτού άπαντες παραχρήμα". Εξ ων δηλούται ότι άπας ο οίκος εβαπτίσθη και ουδείς υπελείφθη εκ των εν τω οίκω αβάπτιστος... Εν τη Α΄ Κορινθ. 1, 16 ο απόστολος Παύλος γράφει ότι εβάπτισε πάντα τον του Στεφανά οίκον. Εν τη εννοία του οίκου περιέχεται άπασα η οικογένεια από μικρού έως μεγάλου».

Ο Θεοδώρητος Κύρου σχολιάζοντας το γεγονός ότι η οικία Στεφανά και Φουρτουνάτου δέχθηκαν το βάπτισμα σχολιάζει• «Δύο τέθεικεν επαίνους, και ότι πρώτοι το σωτήριοι ενδέξαντο κήρυγμα, και ότι την οικίαν τοις αγίοις αναπετάσαντες πάσαν αυτοίς θεραπείαν προσφέρουσιν». Έκαναν όλη την οικίαν τους χριστιανική.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας πολύ τονίζουν πως μέσα στην οικογένεια πρέπει να κυριαρχεί ο Θεός. Η αγάπη των συζύγων και η αγάπη προς τα παιδιά οφείλει να είναι κατώτερες από την αγάπη προς το Θεό.

Ας δούμε τι λέγει ο Ιερός Χρυσόστομος.

«Τώρα όμως επειδή είμαστε αισχροί και έχουμε ξεπέσει πάρα πολύ, και οι άνδρες αγαπάμε τις γυναίκες περισσότερο από τον Θεό, και οι γυναίκες προτιμάμε τους άνδρες πιο πολύ από τον Θεό, εξ αιτίας αυτού και χωρίς να θέλωμε μας τραβά να τον επιθυμήσωμεν περισσότερο. Μη αγαπάς τον άνδρα σου περισσότερο από τον Θεό και δεν θα αισθανθής ποτέ τη χηρεία, καλύτερα όμως και αν συμβή, δεν θα την αντιληφθής. Γιατί; Διότι έχεις προστάτη τον αθάνατο που αγαπά πιο πολύ». Παρακάτω με πολύ έντονο τρόπο προσπαθεί τα μέλη της οικογενείας να τα στρέψει να αγαπούν το Θεό.

Το θεμέλιο της κοινωνικής ζωής είναι η οικογένεια. «Τούτο πάντων ημών συγκροτεί την ζωήν, το ομονοείν γυναίκα προς άνδρα. Τούτο συνέχει τον κόσμον άπαντα. Καθάπερ γαρ του θεμελίου σαλευθέντος, πάσα η οικοδομή καταφέρεται, ούτω και γάμων στασιαζόντων, άπας ο βίος ημών ανατρέπεται. Όρα γαρ• ο κόσμος εκ των πόλεων συνέστηκε, αι πόλεις εκ των οικιών, αι οικίαι εκ ανδρών και γυναικών. Αν τοίνυν επεισέλθη πόλεμος μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, εις τας οικίας εισήλθεν ο πόλεμος. Τούτων δε ταραπτομένων, και αι πόλεις ανάστατοι γίνονται. Πόλεων δε στασιαζουσών και την οικουμένην πάσα ανάγκη ταραχής εμπειλήσθαι, και πολέμου και μάχης».

Ας δούμε και άλλες απόψεις και κρίσεις για το θεσμό της οικογενείας.

Ο θεολόγος Γεώργιος Μαυρομάτης σημειώνει χαρακτηριστικά• «Η οικογένεια είναι πορεία του ζευγαριού και των παιδιών τους -όλων μαζί- προς το Θεό μαζί με το Χριστό. Ο Χριστός κρατά την ενότητα των μελών της μεταξύ τους και την ενότητά τους με το Θεό. Έτσι η οικογένεια παίρνει διαστάσεις και πορεύεται προς την αιωνιότητα. Έχοντας αυτή την πορεία, αντιμετωπίζει την επίγεια ζωή σαν πρόσκαιρη, γιατί έχει το πολίτευμά της στον ουρανό .

Τα μέλη της είναι πολίτες του ουρανού. Κάθε οικογένεια είναι αληθινά ένα βασίλειο, μια μικρή εκκλησία και επομένως ένα μυστήριο της Βασιλείας του Θεού και ένας δρόμος προς αυτήν. Ο Απόστολος Παύλος την ονομάζει «κατ' οίκον Εκκλησίαν». Και φυσικά η «κατ' οίκον» εκκλησία με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να υπάρχει ως οντότητα ανεξάρτητη από την Ενοριακή Εκκλησία, αλλά πρέπει να υπάρχει σαν ολοκληρωμένο τμήμα και συνέχεια της Ενορίας.

Όταν ο άνδρας αποφασίσει να χωρίσει την κατ' οίκον εκκλησίαν του από την Ενοριακή Εκκλησία και να γίνει αυτοκέφαλος (κυβερνήτης του εαυτού του) ήδη χωρίζει τον εαυτό του και την οικογένειά του από ολόκληρη την Εκκλησία. Το σπίτι του δεν μπορεί πια να θεωρείται ως «κατ' οίκον εκκλησία» και χάνει τη μετάδοση της Χάριτος του Θεού που της μεταδίδονταν προηγουμένως.

Η οικογένεια που είναι φυσικό και επιθυμητό αποτέλεσμα κάθε πνευματικής συναντήσεως του άνδρα και της γυναίκας γίνεται μια «εκκλησία μικρά», όπως λέγει ο ιερός Χρυσόστομος, μια καθημερινή βίωση της ζωής με την οποία ζει η Εκκλησία και αποτελεί αποκάλυψη και μετοχή της ζωής με την οποία ζει ο «ένας αλλά σε τρεις υποστάσεις Θεός» [...] Ένας Γάμος, μια οικογένεια, που καθημερινά δε σταυρώνει την εγωπάθειά του και την απάθειά του, που δεν αποθνήσκει «εν εαυτώ», ώστε να ατενίσει πέρα από τον εαυτό του, δεν είναι Χριστιανικός γάμος και οικογένεια.

Το πραγματικό αμάρτημα του Γάμου σήμερα δεν είναι μόνο η μοιχεία η ασυμφωνία η βαναυσότητα του ενός και του άλλου. Είναι πως κάνουμε είδωλο την οικογένεια και δε θέλουμε να καταλάβουμε πως ο

Γάμος πορεύεται προς τη Βασιλεία του Θεού δίνοντας μαρτυρία γι' αυτήν στην πορεία της.

Αυτό εκφράζεται με το αίσθημα πως κανείς θα έκανε «το παν» για την οικογένειά του, ακόμα και κλεψιά και φόνο. Στην περίπτωση αυτή η οικογένεια έχει πάψει να υπάρχει για τη δόξα του Θεού.

Έχει πάψει να είναι μια μυστηριακή είσοδος στην παρουσία του. Αυτό που διαλύει τόσο εύκολα τη σύγχρονη οικογένεια και κάνει το διαζύγιο σχεδόν φυσική σκιά της οικογενείας, δεν είναι η έλλειψη σεβασμού για την οικογένεια, αλλά η ειδωλοποίηση της οικογενείας.

Με άλλα λόγια, η ταύτιση του Γάμου με την ευτυχία και η άρνηση να αποδεχθούμε τον Σταυρό μέσα στον γάμο». Εντύπωση προκαλεί η παρατήρηση πως όταν ξεκοπεί η οικογένεια από την Εκκλησία, ειδωλοποιείται και αλλοιώνεται ο σκοπός του γάμου.

Σε κάποιο συνέδριο για το ιερό Μυστήριο του γάμου στη Δράμα ο τότε Επίσκοπός της Διονύσιος σε μια εισήγησή του γράφει• «... ο όρος «κατ' οίκον εκκλησία» μπορεί να είναι και δηλωτικός του ιερού χαρακτήρα που έχει η οικογένεια, που μπορεί να αποβεί και μικρογραφία της Εκκλησίας, μέσα στην οποία θα καταρτίζονται τα μέλη της, για να αναδειχθούν ζωντανά μέλη της Αγίας του Χριστού Εκκλησίας.

Με την έννοια αυτή και ο ιερός Χρυσόστομος αναφέρει πως «η οικία γαρ Εκκλησία εστί μικρά». Και είναι «μικρά Εκκλησία» η οικογένεια, όχι μόνον γιατί θεωρείται βασικός πυρήνας της κοινωνίας των ανθρώπων, αλλά και γιατί αποτελεί μυστηριακή «λειτουργική αρχή της Εκκλησίας για την πραγμάτωση του σωτηριολογικού και αγιαστικού της έργου στην ανθρώπινη κοινωνία».

Ο καθηγούμενος της ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, ο π. Γεώργιος γράφει πως «μετά από συνειδητήν μετοχήν εις το μυστήριον ιδρύεται εν νέον «σπίτι», μια μικρά Εκκλησία, εν μικρόν βασίλειον του Τριαδικού Θεού. Είναι χαρακτηριστικόν ότι το μυστήριον αρχίζει όπως τα άλλα μυστήρια με την ευλογίαν της Αγίας Τριάδος• «ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος...».

Ο, τι ενώνει τους συζύγους δεν είναι μόνο η φυσική έλξη των δύο φύλων, η κοινωνική σκοπιμότης κ.λπ., αλλά πρώτιστα όλων ο Χριστός, διότι αμφότεροι θέλουν να κάνουν το θέλημα του Χριστού και όχι το ιδιόν των θέλημα. Με την ίδρυσιν της Χριστιανικής οικογένειας ιδρύεται εν μικρόν βασίλειον του Θεού, καταλήγει ο π. Γεώργιος.».

Ενδιαφέρουσες είναι οι απόψεις του Γεωργίου Μαντζαρίδου για την οικογένεια. «Η οικογένεια αποτελεί τη βασικώτερη κοινωνική ομάδα. Όπως κάθε κοινωνική ομάδα, έτσι και αυτή δεν είναι ένα απλό άθροισμα ατόμων, αλλά ενότητα και υπερβαίνει τα επί μέρους άτομά της.

Η άποψη όμως ότι η διατήρηση της οικογενείας οφείλεται στη λειτουργικότητά της ως οικονομικής μονάδας αποδείχθηκε από τα πράγματα λαθεμένη, γιατί δεν έπαυσε να διατηρείται και χωρίς την ιδιότητα αυτή. Οι κοινωνικές μεταβολές έχουν επιπτώσεις στη μορφή της οικογενείας, όπως άλλωστε και στη μορφή του γάμου.

Οι επιπτώσεις μάλιστα αυτές είναι ασθενέστερες στην οικογένεια και εντονότερες στο γάμο. Η οικογένεια, δηλαδή, παρά τη σοβαρή κρίση που διέρχεται στην εποχή μας, παρουσιάζεται σταθερότερη και διαχρονικά ανθεκτικώτερη από το γάμο απέναντι στις κοινωνικές αλλαγές».

Στην ίδια μελέτη επίσης γράφει• «Ειδικώτερα η οικογένεια δε νοείται ανεξάρτητα από την κοινωνία με το Χριστό και την Εκκλησία. Άλλωστε και το μυστήριο του γάμου αναφέρεται «εις Χριστόν και την Εκκλησίαν». Στην προοπτική αυτήν η οικογένεια βρίσκει την καταξίωσή της και γίνεται κοιτίδα για την ολοκλήρωση και τελείωση των μελών της, ενώ έξω από αυτήν κινδυνεύει να μεταβληθεί σε εστία αναπτύξεως ομαδικού εγωϊσμού και ιδιοτέλειας.

Τέλος μέσα στην ίδια προοπτική πραγματοποιείται η ενότητα της χριστιανικής οικογένειας και η ιεράρχηση των μελών της. Ο λόγος του Χριστού, «ει τις θέλει πρώτος είναι, έσται πάντων έσχατος και πάντων διάκονος», δεν ισχύει μόνο για την Εκκλησία, αλλά και για την Οικογένεια».

ΟΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

Ας έλθουμε τώρα να δούμε, εάν στον καιρό μας έχει αλλοιωθεί ο θεσμός της οικογενείας. Θεμέλιο της οικογενείας είναι ο εκκλησιαστικός γάμος, που είναι μυστήριο, γιατί οι σύζυγοι μπαίνουν μέσα στην κοινότητα της Εκκλησίας.

Τα μυστήρια εξυψώνουν τον άνθρωπο και τον μεταβάλλουν και τον αλλοιώνουν πνευματικά. Τον εξυψώνουν από το γέωδες στον ουρανό. Η έννομος συζυγία έχει την αναφορά της στις σχέσεις Χριστού και Εκκλησίας. «Το μυστήριο τούτο μέγα εστίν, εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την Εκκλησίαν», επιβεβαιώνει ο απ. Παύλος. Στο γάμο το κέντρο των παρευρισκομένων είναι τα πρόσωπα που νυμφεύονται.

Ο Χριστός όμως με την παρουσία του στο Γάμο της Κανά, μετέθεσε το κέντρο στο πρόσωπό του. Εάν αυτό το επεκτείνουμε λίγο αναγωγικά, θα λέγαμε πως στο γάμο νυμφεύονται μεν ο άνδρας και η γυναίκα, αλλά εκείνος που παρίσταται αόρατα και δίνει την ευλογία του και πραγματοποιεί το μυστήριο είναι ο Κύριος• ενώνονται στο όνομα του Χριστού.

Πολύ χαρακτηριστικά το τονίζει η πρώτη ευχή του γάμου, στην οποία παρακαλούμε όπως πήγε στην Κανά να έλθει και την ώρα αυτή, «τη αοράτω αυτού επιστασία» και να παράσχει στους νεόνυμφους ζωή ειρηνική, μακροήμερευση, την μεταξύ τους αγάπη κ.λπ.

Ο Κύριλλος Αλεξανδρείας θα παρατηρήσει πως η παρουσία του Χριστού στο γάμο σκοπό είχε να ανασκευάσει την κατάρα της Εύας, που ήταν καταδικασμένη να κυοφορεί και να γεννά τα παιδιά της μέσα στη λύπη. «Τετίμηκε τη παρουσία τον γάμον, η πάντων ευθυμία και χαρά, ίνα της τεκνογονίας την αρχαίαν εξελάση κατήφειαν».

Οι σκοποί του γάμου είναι η τελείωση των συζύγων, η απόκτηση τέκνων, η κοινή διαχείριση των αγαθών, η διαιώνιση του ανθρωπίνου είδους, η αντιμετώπιση των σαρκικών παθών, κ.α. Η γυναίκα δεν είναι μόνον «επ' αρότω παίδων», αλλά να είναι βοηθός και σύντροφος του ανδρός.

Η συμβίωση του ανδρός και της γυνακός μέσα στο μυστήριο του γάμου θεωρείται από τους Πατέρες νόμιμη μίξη, ενώ η ελεύθερη συμβίωση λαθραία και μοιχική. Όταν πέσαμε στην αμαρτία, η προσπάθεια του ανθρώπου να φθάσει στη θέωση διακόπηκε εξ αιτίας της πτώσεώς του. Άρχισε να κάνει κατάχρηση των φυσικών του δυνάμεων, υπηρέτησε τις άλογες κινήσεις που τον έσπρωχναν στις ηδονές, προκειμένου να απόφυγει τις οδύνες. Η προσπάθειά του ήταν η ηδονή και η αποστροφή του η οδύνη. Με τον τρόπο αυτό μπήκε στη φύση του ανθρώπου η αμαρτία, η φθορά και ο θάνατος. Ο γάμος είναι θεραπεία για την ασθένεια της φύσεως.

Απ' όλα αυτά καταλαβαίνουμε πως ο γάμος δεν έχει σκοπό την εξυπηρέτηση των ενστίκτων, ούτε είναι εμπορική συναλλαγή, ούτε κοινωνική προβολή, ούτε καταδούλωση του ενός εκ των δύο συζύγων, αλλά σταθερό υπόβαθρο της οικογενείας, μυστήριο βασικώτατο της πίστεώς μας, εχέγγυο μιας ειρηνικής συμβιώσεως, κοινωνία προσώπων, δρόμος ασφαλής για τη Βασιλεία του Θεού, οδός προς αποφυγήν της πορνείας, σωφροσύνης υπόθεση, φυτώριο καλών τέκνων, μικρή Εκκλησία.

1. Ας έλθουμε να δούμε τις θεολογικές και κοινωνικές αλλοιώσεις του θεσμού της οικογενείας. Παλαιότερα το να συζεί ο άνδρας με μια γυναίκα εθεωρείτο λίαν επιλήψιμο και κατακριτέο.

Η ελεύθερη συμβίωση δεν ήταν αρεστή στον πολύ κόσμο. Τους θεωρούσαν παραβάτες του νόμου του Θεού και μάλιστα τους χαρακτηρίζαν άσχημα με τις λέξεις, αυτοί είναι «σπιτωμένοι», δηλ. ζουν παράνομα σε ένα σπίτι. Σήμερα είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Πριν από την επίσημη συμβίωση που πραγματοποιείται με θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο υπάρχει μια μακρά συμβίωση.

Υπάρχουν εκ μέρους των συμβιούντων ελεύθερα πάρα πολλές δικαιολογίες. Π.χ. δικαιολογούν αυτήν τη συμβίωση με τα επιχειρήματα • «πρέπει να δούμε εάν ταιριάζουμε», «πρέπει να διαπιστώσουμε εάν έχουμε σεξουαλική αρμονία», «πρέπει να έχουμε οικονομική άνεση για να τα βγάζουμε πέρα», «είμαστε υπάλληλοι, καθηγητές, έχουμε δουλειές διαφορετικές και ζούμε ο ένας σε ένα τόπο και ο άλλος σε άλλο. Να έλθουμε κοντά και μετά θα κάνουμε και επίσημα οικογένεια», «δεν ξέρουμε εάν μπορούμε να κάνουμε παιδιά», «είμαστε ακόμη νέοι και πρέ-

πει να χαρούμε τη ζωή μας», «κοντά στους δικούς μας δε γίνεται σωστή οικογένεια», «να αποκτήσουμε περιουσία για να μην είμαστε βάρος στους δικούς μας» και πολλά άλλα. Έτσι βλέπουμε να συζούν πολύν καιρό, ίσως και χρόνια.

Έχει παρατηρηθεί να εμφανίζονται και δημόσια και μάλιστα να χαρακτηρίζονται ως σύντροφοι. Ακόμη και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης δημόσια πρόσωπα αναφέρονται σε διάφορες εκδηλώσεις με την είδηση • «παρέστη ο κ. Τάδε μετά της συντρόφου του η έγινε η κηδεία της δείνα ηθοποιού και ήταν παρών και ο σύντροφός της. Δεν έχουμε πλέον το αίσθημα της ντροπής ούτε το αίσθημα της παρανόμου συμβίωσης.

Βέβαια εδώ μπορούμε να προσθέσουμε και την πληροφορία πως πολλές τέτοιες συμβιώσεις διαλύονται και δεν καταλήγουν πουθενά. Καμμιά φορά αφήνουν και ερείπια, όπως παιδιά, απογοητεύσεις, άσχημες ψυχολογικές καταστάσεις, οικονομικά χρέη, πολυχρόνιες έχθρες κ.λπ.

Συνηθισμένες δικαιολογίες είναι «πως δεν είχαμε να πούμε τίποτε μεταξύ μας, δεν υπήρξε ισχυρός σύνδεσμος μεταξύ μας, ο σύντροφός μου πήγαινε και με άλλες, ήταν βίαιος απέναντί μου, ήθελε τα λεφτά μου κι όχι εμένα» και πολλά άλλα έωλα επιχειρήματα.

Πολλά τέτοια φαινόμενα παρατηρούνται στην εποχή μας. Τα οψώνια της αμαρτίας είναι πολλά στις παράνομες συμβιώσεις. Παλαιότερα το φαινόμενο αυτό εψέγετο από τους γονείς των συμβιούντων χωρίς γάμο, ενώ αντίθετα σήμερα σε πολλές περιπτώσεις υποβοηθείται και ίσως και να προτρέπεται μάλιστα.

Οίκοθεν νοείται πως στην περίπτωση αυτή απουσιάζει η πεποίθηση πως η οικογένεια είναι η κατ' οίκον Εκκλησία και ότι στο μυστήριο του γάμου οι σύζυγοι ενδυναμώνονται από τη χάρη του Θεού να αντέξουν τους πειρασμούς της ζωής, να αποφύγουν τα λάθη, να κάνουν υπομονή, να διορθώσει ο ένας τον άλλο, να αγωνισθούν για την τελείωσή τους κ.λπ. Υπάρχει ακόμα και μια περιφρόνηση του μυστηρίου του γάμου, η μια απαξίωση του σχήματος της οικογενείας.

Θεωρείται η έννομος συζυγία δέσμευση μεγάλη και παρωχημένος θεσμός και επιλήψιμος και μη συμβατός με τις σύγχρονες συνθήκες της ζωής. Στην πατρίδα μας έχουμε απαρνηθεί τις οικογενειακές δομές και έχουμε υιοθετήσει το δυτικό τρόπο ζωής. Άλλωστε η τηλεψία καθημε-

ρινά εκπαιδεύει τα νέα παιδιά σ' αυτόν τον τρόπο της ζωής. Όλα σχεδόν τα προβαλλόμενα πρότυπα έχουν υιοθετήσει αυτόν τον τρόπο της ζωής.

2. Ένα δεύτερο σημείο κριτικής της αποφυγής της συστάσεως χριστιανικής οικογενείας είναι η σύναψη πολιτικού γάμου. Παλαιότερα, όταν θεσπίσθηκε ο πολιτικός γάμος, πολλοί έλεγαν πως το ποσοστό του θα παρέμενε ελάχιστο• το αντίθετο συνέβη. Στα τελευταία χρόνια λόγω διαφόρων παραγόντων, που θα αναφέρουμε πιο κάτω, ανέβηκε πολύ.

Συναγωνίζεται το θρησκευτικό γάμο και σε μερικές περιπτώσεις τον ξεπέρασε. Γιατί κάνουν πολιτικό γάμο και συνιστούν οικογένεια εκτός της ευλογίας της Εκκλησίας; Πολλοί δεν πιστεύουν στο Θεό και θεωρούν συνεπέστερο ένα πολιτικό γάμο παρά να πάνε στην Εκκλησία. Ιδεολογικές, κοινωνικές, προσωπικές και πολιτικές αντιλήψεις κρατούν πολλούς μακράν του χριστιανικού γάμου και της παραδοσιακής οικογενείας.

Ένας ιδεολόγος άθεος, ένας αλλόθρησκος, ένας διαφορετικού θρησκευόμενος μετανάστης θα καταφύγει στον πολιτικό γάμο. Επίσης, οικογένεια με πολιτικό γάμο έχουμε, όταν έχουμε έναν εκ των δύο συζύγων αλλόθρησκο, δηλ. μουσουλμάνο ή των ανατολικών θρησκειών.

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε πως συγκρότηση οικογενείας με πολιτικό γάμο γίνεται, γιατί συντελούν κι άλλοι παράγοντες. Προκειμένου να επιτύχουν κάποια μετάθεση, συνάπτουν πολιτικό γάμο. Η σύναψη οικογενείας έχει περισσότερα μόρια για μια μετακίνηση σε στρατιωτικούς, εκπαιδευτικούς και δημοσίους υπαλλήλους.

Ακόμη και η λήψη διαφόρων δανείων γίνεται πιο εύκολα σε νυμφευμένους παρά σε άγαμους. Παίρνουν δάνεια για διάφορες εργασίες που κάνουν ή για να αγοράσουν σπίτι ή για ειδικούς λόγους πιο άνετα με την τέλεση πολιτικού γάμου και συγκρότηση οικογενείας που έχει νομική υπόσταση.

Συνάπτουν οικογένεια εκτός της ευλογίας της Εκκλησίας, για να πάρουν άδεια παραμονής σε διάφορα κράτη του κόσμου, όπως της Αμερικής, επειδή οι νόμοι της εκεί χώρας απαιτούν ειδικά προσόντα. Ειδικά στο εξωτερικό, όταν κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές, κάνουν οικογένεια με πολιτικό γάμο, για να είναι μαζί. Η ελεύθερη συμβίωση συνεχίζεται με αυτό τον τρόπο.

Στην Γερμανία μου έλεγε επιφανής Έλληνας κληρικός πως πολλοί ομογενείς μας συνάπτουν πολιτικό γάμο, για να αποφύγουν τις πολλές κρατήσεις που έχει ένας άγαμος.

Για την καταφυγή στον πολιτικό γάμο και την έννομη πλέον συμβίωσή τους υπάρχουν πολλές δικαιολογίες του τύπου • «δεν έχουμε επαρκή χρήματα για να τελέσουμε θρησκευτικό γάμο η θα κάνουμε γάμο στο μέλλον η και έτσι καλά είμαστε, αφού δεν θεωρούμαστε παράνομοι, σε λίγο καιρό θα κάνουμε και θρησκευτικό γάμο, μας διευκολύνει κοινωνικά και στις σπουδές μας, νομιμοποιούμε το εκ κλεψιγαμίας παιδί μας» κ.α.

Βέβαια οφείλουμε να ομολογήσουμε πως πολλοί συνάπτουν και θρησκευτικό γάμο αργότερα. Καταφεύγουν στην ιερολογία του γάμου, είτε γιατί πιστεύουν στο Θεό, είτε από πίεση των γονέων τους που είναι παραδοσιακοί άνθρωποι, είτε γιατί το περιβάλλον τους κατακρίνει, είτε γιατί άρχισαν να κάνουν πνευματική ζωή και κατάλαβαν πως μέχρι τώρα ζούσαν στην παρανομία, είτε για άλλους λόγους.

Κατά τη διάρκεια της συζυγίας τους με πολιτικό γάμο υπάρχει δυσκολία να συμμετέχουν στη ζωή της Εκκλησίας. Δεν μπορούν να κοινωνήσουν, δεν μπορούν να γίνουν ανάδοχοι σε βάπτισμα, είναι σε εκκρεμότητα. Βεβαίως υπάρχουν κληρικοί όλων των βαθμών, που είναι συγκαταβατικοί και επιστρατεύουν και επιχειρήματα του τύπου, «αφού αργότερα θα πάνε και στην Εκκλησία, ας κάνουμε κάποια οικονομία».

Έτσι έχουμε το φαινόμενο σε άλλες Μητροπόλεις να επιτρέπεται να γίνεται ανάδοχος κάποιος που έκανε πολιτικό γάμο και σε άλλες να απαγορεύεται. Ακόμη να μην θεωρείται κώλυμα για τη θεία Κοινωνία η συζυγία με πολιτικό γάμο. Γνωρίζω πνευματικούς που βάζουν τους συζύγους αυτού του τύπου να νηστεύσουν ένα αριθμό ημερών και μετά τους κοινωνούν. Οφείλω να ομολογήσω πως αυτή η συζυγία κρατάει μερικές φορές χρόνια και αποκτούν και παιδιά και σκληρύνεται η θέλησή τους για τέλεση θρησκευτικού γάμου.

Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο η γυναίκα να θέλει νά νυμφευθεί εκκλησιαστικά και ο άνδρας να μη θέλει. Εδώ αναφέρεται και το πρόβλημα, το πως δηλ. αντιμετωπίζεται πνευματικά το μέλος που θέλει θρησκευτικό γάμο. Ας υποθέσουμε πως ποτέ δεν θα γίνει ιερολογία του μυστηρίου, το μετανοήσαν μέλος θα είναι εκτός της χάριτος των μυστηρίων; Ένα ερώτημα που θέλει απάντηση.

Στα παραπάνω μπορούμε να κάνουμε και τις παρακάτω παρατηρήσεις. Πολλοί δεν έχουν σαφή αντίληψη της χριστιανικής οικογενείας με την ιερολογία του γάμου. Θεωρούν τον πολιτικό γάμο ισότιμο με τον εκκλησιαστικό. Υπάρχουν περιπτώσεις που όταν τους εξηγήσουμε τη

σημασία του γάμου και της συζυγίας, αλλάζουν γνώμη και καταλαβαίνουν το σφάλμα τους και το επανορθώνουν. Υπάρχουν και άλλοι αμετακίνητοι.

Ούτε έρχονται στην Εκκλησία ούτε και τα παιδιά τους βαπτίζουν. Άλλοι βαπτίζουν τα παιδιά τους για να μη νοιώθουν μειονεκτικά έναντι των άλλων. Έχω υπόψη μου περιπτώσεις παιδιών που έχουν γονείς με πολιτικό γάμο, που έχουν προχωρήσει στην ηλικία και είναι αβάπτιστα. Απλώς δηλώνουν το όνομά τους στο ληξιαρχείο. Επίσης τα τελευταία χρόνια κάνουμε γάμους και βαπτίση την ίδια μέρα.

Στο εξωτερικό έχουμε περιπτώσεις Ελληνίδων που συνάπτουν πολιτικό γάμο με μουσουλμάνους. Έχουμε και περιπτώσεις που βαπτίζονται οι μουσουλμάνοι και μετά νυμφεύονται στην Εκκλησία. Στις περισσότερες περιπτώσεις όταν διαλυθεί ο γάμος, οι μουσουλμάνοι ξαναγυρίζουν στην πατρώα τους πίστη, δηλ. στο μουσουλμανικό τρόπο ζωής. Δεν έγιναν ποτέ πραγματικοί χριστιανοί.

Μάλιστα ένας ορθόδοξος Ιερέας για να δοκιμάσει, εάν πράγματι θέλουν να γίνουν χριστιανοί, τους προέτρεπε να φορούν σταυρό φανερά ενώπιον των συμπατριωτών τους. Πράγμα το οποίο δεν έκαναν.

Επίσης στο εξωτερικό μεγάλο πρόβλημα για τους Ορθοδόξους είναι οι μεικτοί γάμοι. Πάντοτε καταλήγουν στο Δημαρχείο και ποτέ σχεδόν στην Εκκλησία, εκτός εάν ο αλλοδαπός και αλλόθρησκος γίνει συνειδητά χριστιανός. Στη Γερμανία οι μεικτοί γάμοι φθάνουν σε πολύ υψηλό ποσοστό.

Απαράδεκτο φαινόμενο είναι το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης. Εδώ δεν έχουμε καμιά δέσμευση, ούτε κρατική, ούτε θρησκευτική. Είναι η πιο μοντέρνα μορφή περιφρονήσεως της χριστιανικής οικογένειας, την οποία άρχισαν στα τελευταία χρόνια να την υιοθετούν. Από πλευράς εκκλησιαστικής η συμβίωση αυτή είναι παντελώς απαράδεκτη.

Βλέπουμε τη βαθιά θεολογική και κοινωνική αλλοίωση του θεσμού της οικογενείας από πολλούς ανθρώπους. Δε θεωρούν την οικογένεια ως μικρή Εκκλησία, αλλά σαν απλή συμβίωση του ενός με τον άλλο. Θεωρούν την ιερολογία βαρυτάτη δέσμευση, αναχρονιστικό γεγονός, πράξη που δεν έχει νόημα, φολκλορική τελετή. Δεν εκφράζει γι' αυτούς τίποτε το μεταφυσικό, ούτε έχει εσχατολογικές προσδοκίες.

Ως εκ τούτου εύκολα διαλύονται αυτές οι οικογένειες και αφήνουν πίσω τους πολλά συντρίμια. Πάρα πολλά προβληματικά παιδιά έχουν προέλθει από τέτοιες οικογένειες. Η έλλειψη πνευματικής αγωγής, η

μακράν των αγιαστικών μυστηρίων συμβίωση, η απουσία της πίστεως και της ελπίδος στο Θεό κάνουν να διαλύονται τέτοιες οικογένειες και να δημιουργούνται δράματα και απογοητεύσεις και δυσκολίες κοινωνικές και πολλά άλλα κακά.

3. Αλλοίωση του θεσμού της οικογενείας είναι η σύσταση συζυγίας από άτομα του ιδίου φύλου, δηλ. οικογένεια των ομοφυλοφίλων. Η κατάσταση αυτή έρχεται σε αντίθεση με την πίστη της Εκκλησίας που λέγει πως ο γάμος είναι «βασιλεία παντί ανδρί η ομόψυχος γυνή και ουχ ούτως ο βασιλεύς την πορφύραν και το διάδημα, ως ο ανήρ την γυναίκα αγαπά».

Ο αυτός άγιος Χρυσόστομος θα πει εμφαντικά• «Εξ αρχής ο Θεός τον άνθρωπον διαπλάττων έλεγεν• "Ου καλόν τον άνθρωπον είναι μόνον" και ποιών το ζώνον τούτο• την γυναίκα λέγω, τη της χρείας ανάγκη συνέδεσεν ανδρί, δια μυρίων τρόπων ημάς προς αλλήλους συνάγων». Ο ίδιος θα πει για την συνοίκηση ανδρός και γυναικός• «Ομόνοια και ειρήνη και σύνδεσμος αγάπης μεταξύ ανδρός και γυναικός. Εκεί πάντα συρρεί τα αγαθά».

Αντίθετα τη μίξη δύο ανδρών ο Απόστολος Παύλος την κατακρίνει και θεωρεί τους πρωταγωνιστές αυτής ως ανθρώπους με αδόκιμο νουν που διαπράττουν τα μη καθήκοντα. Την κατάσταση αυτή την χαρακτηρίζει «πάθη της ατιμίας».

Μάλιστα κατονομάζει τη σχέση αυτή με αυστηρά λόγια• «αι τε γαρ θήλειαι αυτών μετήλλαξαν τήν φυσικήν χρήσιν εις την παρά φύσιν, ομοίως τε και οι άρσενες αφέντες την φυσικήν χρήσιν της θηλείας εξεκαύθησαν εν τη ορέξει αυτών εις αλλήλους, άρσενες εν άρσεσιν την ασχημοσύνην κατεργαζόμενοι». Στην Παλαιά Διαθήκη η αρσενοκοιτία χαρακτηρίζεται βδέλυγμα ενώπιον του Θεού• «και μετά άρσενος ου κοιμηθήση κοίτην γυναικός• βδέλυγμα γαρ εστιν».

Σαφέστατος είναι ο Παύλος στην Α΄ προς Κορινθίους επιστολή• «η ουκ οίδατε ότι άδικοι Θεού βασιλείαν ου κληρονομήσουσι; μη πλανήσθε• ούτε πόρνοι, ούτε ειδωλολάτραι, ούτε μοιχοί, ούτε μαλακοί, ούτε αρσενοκοίται, ούτε κλέπται, ούτε πλεονέκται, ου μέθυσοι, ου λοίδοροι, ουχ άρπαγες, βασιλείαν Θεού κληρονομήσουσιν».

Ο ιερός Χρυσόστομος πάνω στα χωρία αυτά κάνει σημαντικά σχόλια• «Πάντα μεν ουν άτιμα τα πάθη, μάλιστα δε η κατά των αρρένων μανία ότι την κατά φύσιν ατιμάσαντες, επί την παρά φύσιν έδραμον.

Δυσκολώτερα δε τα παρά φύσιν και αηδέστερα. Εσχάτης εστίν απωλείας δείγμα». Όσοι πέφτουν στην κατάσταση αυτή, λέγει ο άγιος, τους εγκατέλειψε ο Θεός.

Τα αμαρτήματα αυτά, γράφει ο π. Ιωήλ Γιαννακόπουλος ερμηνεύοντας τα προειρημένα χωρία της Π.Δ. καταντροπιάζουν την ανθρώπινη φύση. Ο μέγας Βασίλειος τους αρρενοφθόρους κανονίζει αυστηρότατα με πολυετή αποχή από τη θεία κοινωνία.

Απ' όλα αυτά καταλαβαίνουμε πως είναι μεγάλη εκτροπή του συνήθους χριστιανικού θεσμού της οικογενείας η σύσταση συζυγίας ομοφυλοφιλικού τύπου. Δυστυχώς η επικράτηση σε διάφορες χώρες του κόσμου της κατά κόσμο νομιμότητας του γάμου των ομοφυλοφίλων και η από κοινού συνοίκηση επιφέρουν μεγάλη καταστρατήγηση του σχήματος της οικογενείας και τώρα τελευταία ακούγονται και φωνές και στη δική μας πατρίδα να ισχύσει ο γάμος και η οικογένεια των ομοφυλοφίλων.

Οι παρά πάσαν έννοιαν Χριστιανική अपαράδεκτοι ομοφυλόφιλοι σύζυγοι, προκειμένου να αντιγράψουν την κανονική οικογένεια, γίνονται κακέκτυποι μιμηταί και χρησιμοποιούν και παρένθετη μητέρα προκειμένου να αποκτήσουν παιδί η υιοθετούν κάποιο ξένο. Παρένθετη μητέρα είναι αυτή που φιλοξενεί και κυοφορεί ξένο σπέρμα και ωάριο. Όλες αυτές οι καταστάσεις είναι εκτροπές θεολογικές και κοινωνικές του σωστού οικογενειακού θεσμού.

4. Άλλη εκτροπή του οικογενειακού θεσμού είναι η μη σωστή αξιο-λόγηση της βαρύτητος της κατά Θεόν συζυγίας. Πολλοί, αν και χριστιανικά νυμφευμένοι, θεωρούν το γάμο ξεπερασμένο θεσμό. Μερικοί τολμη-ροί λέγουν πως η διάρκεια ενός γάμου είναι το πολύ πέντε χρόνια. Έτσι στις ημέρες μας παρατηρούνται πάμπολλα διαζύγια, τα περισσότερα συναινετικά, και διαλύσεις γάμων. Ενώ το διαζύγιο είναι μόνο για λόγους πορνείας, σήμερα έχουμε πάνω από δέκα λόγους διαλύσεως της οικογενείας. Τα πλείστα όμως είναι συναινετικού χαρακτήρος.

Η οικογένεια γίνεται συντρίμια και χάνει την ιερότητά της. Ενώ η συζυγία είναι δια βίου, στις ημέρες μας γίνεται θεσμός ανυπόληπτος. Τα αίτια είναι πολλά. Η οικονομική ανεξαρτησία των συζύγων, η έλλειψη πίστεως, η μη σταθερή πεποίθηση στο γάμο και στην οικογένεια, η άκρατη σαρκολατρεία του καιρού μας, η φιλαυτία των συζύγων, η άκριτη πα-

ρέμβαση των συγγενών στην οικογένεια, οι μοιχείες των συζύγων, η απουσία της υπομονής των μελών της οικογενείας, η βιαιοπραγία και η σκληρότητα που παρουσιάζεται μέσα στην οικογένεια και άλλα αίτια που συνιστούν απόκλιση θεολογική και κοινωνική στην οικογένεια, συντελούν στη διάλυσή της.

Επίσης υπάρχουν πάρα πολλές συμβατικές οικογένειες. Μπορούν να ζουν μέσα στο σπίτι μαζί οι σύζυγοι, αλλά ο καθένας να έχει τον τρόπο ζωής του. Πιθανώς να έχουν συνάψει και κάποια συμφωνία. Π.χ. η ύπαρξη των παιδιών να μην τους αφήνει να διαλύσουν την οικογένεια η η ύπαρξη διαφόρων ιδιοτελών καταστάσεων η οικονομικών συμφερόντων κ.α. να τους εμποδίζουν να λύσουν τη συζυγία.

Μάλιστα συνάπτουν και παράλληλες ερωτικές σχέσεις, χωρίς να ενοχλείται κανείς εκ των δύο. Εδώ έχουμε μια τραγελαφική κατάσταση. Κάποιος μου έλεγε πως θέλει να έχει μια νόμιμη σύζυγο για το κοινωνικό σύνολο και μια άλλη γυναίκα για τα σαρκικά του πάθη.

Επίσης μπορεί να υπάρξουν και οικογένειες συμβατικές χωρίς ερωτικά παρατράγουδα και πιθανώς να έχουν οι σύζυγοι κάποια κοινωνική θέση, να πιστεύουν ίσως και στο Θεό, ενώ μέσα στο σπίτι να ζουν σαν ξένοι και στις ευρύτερες σχέσεις τους να διαπληκτίζονται, να γκρινιάζουν, να κατηγορούν ο ένας τον άλλο.

Σ' αυτές τις οικογένειες έχει χαθεί το θεολογικό και κοινωνικό αισθητήριο πως ο γάμος είναι εις Χριστόν και εις την Εκκλησία. Είναι μια απλή συμβίωση την οποία θα λύσει στο τέλος ο θάνατος.

Εντύπωση προκαλεί η μη παραδοχή της αμαρτίας. Δε θεωρούν αμαρτία η έστω παράπτωμα να καταφύγουν σε άλλη γυναίκα η σε άλλο άνδρα, ενώ ζουν κάτω από την ίδια στέγη. Βρίσκουν μάλιστα και πλήθος δικαιολογιών για να διαπράξουν τα απεχθή αυτά αμαρτήματα.

Εδώ βαρύτετη ευθύνη έχει η τηλοψία. Διαρκώς στα προγράμματά της προβάλλει αυτόν τον τύπο της οικογενείας. Μοιχείες, ακαταστασίες, έριδες, συμφέροντα και πολλά άλλα είναι αυτά που καθημερινά προβάλλει. Είναι κάκιστος διδάσκαλος των νεοελλήνων.

Μια άλλη μορφή συμβατικής οικογένειας είναι η σύναψη ηλικιωμένων (ανδρών κυρίως) με νεαρές γυναίκες. Μπορεί να είναι ο άνδρας 75 η και πιο κάτω η πιο πάνω και να συνάπτουν γάμο κατά κανόνα με αλλοδαπές αλλά και με Ελληνίδες πολύ νεώτερες αυτών. Πιθανώς ο γάμος να συντείνει στη μόνιμη παραμονή των αλλοδαπών στην Ελλάδα, η να είναι γάμος με οικονομικά ωφέλη για τη γυναίκα η άλλου είδους συμ-

φέροντα. Μια τέτοια οικογένεια δεν πληροί τις προϋποθέσεις μιας κανονικής Ορθόδοξης οικογένειας. Στην Κύπρο δεν εκδίδουν άδεια γάμου, εάν οι υποψήφιοι σύζυγοι έχουν κάποια ηλικία.

5. Μια άλλη πτυχή της χριστιανικής οικογένειας είναι η διάλυση μιας ιερατικής συζυγίας. Στην Ελλάδα και περισσότερο στο εξωτερικό έχουμε πολλά ιερατικά διαζύγια. Μάλιστα λένε πως στην Αμερική είναι επιδημική ιερατική νόσος. Νεαρές πρεσβυτέρες η διακόνισσες εγκαταλείπουν τον ιερέα σύζυγο και έτσι δημιουργούνται οικογενειακά δράματα.

Αποτέλεσμα της καταστάσεως αυτής είναι το σύνηθες φαινόμενο τα σαρκικά παραπτώματα του διαζευγμένου ιερέως συζύγου με άλλες γυναίκες. Βέβαια ένας αγωνιστής Ιερέας θα σηκώσει με αυταπάρνηση το σταυρό του. Όλοι όμως δεν έχουν την ίδια αντοχή.

6. Υπάρχουν οικογένειες που ονομάζονται μονογονεϊκές οικογένειες. Μια γυναίκα άγαμη υιοθετεί ένα παιδί, η συλλαμβάνει με κάποιον άνδρα και κυοφορεί ένα παιδί, το οποίο γεννά και με αυτό ζει και κατά κάποιον τρόπο έχει οικογένεια. Γίνεται σύσταση ιδιοτύπου οικογενείας. Επίσης, δίνει το ωάριό της να κυοφορηθεί μέσα σε άλλη γυναίκα και μετά να το υιοθετήσει. Τέτοια σχήματα οικογενειακά υπάρχουν πολλά.

7. Υπάρχουν επίσης τα εικονικά διαζύγια. Προκειμένου να μην πληρώσουν φόρο, διαλύουν τις οικογένειές τους τυπικά. Διαλύουν τυπικά τον γάμο, αλλά εξακολουθούν να ζουν υπό την ίδια στέγη. Δεν έρχονται να λύσουν πνευματικά τον γάμο. Λύθηκε ο γάμος στο πρωτοδικείο, παραμένει πνευματικά άλυτος στην Μητρόπολη.

Όχι σύνηθες φαινόμενο να έχουν κάποια σύνταξη ο άνδρας και η γυναίκα, να συζούν υπό την στέγη, να μην καταφεύγουν στην Εκκλησία και να μεταβαίνουν στο εξωτερικό και να νυμφεύονται εκκλησιαστικά χωρίς να το γνωρίζει κανείς, ούτε και δηλώνεται εδώ ο γάμος.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να τονίσουμε πως άλλαξαν οι νοοτροπίες των ανθρώπων και ότι πράγματα που εθεωρούντο παλαιότερα αμαρτίες, τώρα θεωρούνται ασήμαντα και μηδαμινά.

Ο μεγάλος κίνδυνος που λέγεται αδιαφορία, καλοπέραση, έκλυτος τρόπος ζωής, έλλειψη πίστεως, έχει εν πολλοίς μειώσει το θεσμό της χριστιανικής οικογενείας. Η Εκκλησία οφείλει να ενημερώνει και να κα-

τηχεί τους πιστούς για την σωστή χριστιανική οικογένεια, που όλα τα μέλη θα έχουν την ευλογία του Θεού.

Είναι επίσης ανάγκη η Εκκλησία να φέρει τους πιστούς στην συναίσθηση του τι σημαίνει να είναι κάποιος χριστιανός• τι σημαίνει να πιστεύεις στον Χριστό και να εμπιστεύεσαι την ζωή σου στις εντολές Του, γιατί όλες οι προαναφερθείσες αποκλίσεις προήλθαν από την ολοένα αυξανόμενη από τους ανθρώπους απώλεια της χριστιανικής συνειδήσεως σχετικά με τον εαυτό τους και τις διαπροσωπικές σχέσεις τους.

Στην αποκατάσταση της επιγνώσεως της χριστιανικής μας συνειδήσεως βρίσκεται η λύση, ώστε να πραγματοποιείται στις σύγχρονες χριστιανικές οικογένειες το αποστολικό, «τίμιος ο γάμος εν πάσι και η κοίτη αμίαντος» και οι γονείς να αξιώνονται να ανατρέφουν τα τέκνα τους «εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου».

Πηγή: www.dogma.gr